

Mimořádná daň míří mimo cíl

svobodny-svet.cz/mimoradna-dan-miri-mimo-cil

24. října 2022

Vláda předpokládá, že mimořádnou daní získá do příštího rozpočtu 85 miliard korun. Ne, že by je nepotřebovala. Ale vůbec tím nepostihne ty, kteří mají z krize opravdu mimořádný, ba nemravný zisk. Problém je jinde. A netýká se to jen Česka.

Energetické firmy na energetické krizi mimořádně vydělávají. To je fakt. Jenže podle zpráv, jež se objevily v poslední době, zdaleka ne tak, jak to podle ceny elektřiny vypadá. Ověřit a konkretizovat tyhle zprávy není úplně snadné. Nicméně to vypadá, že výrazně větší část ze současných vyšponovaných cen kasírují především obchodníci mimo energetický sektor. Finanční investoři prostě zavětřili jistý zisk a začali skupovat elektřinu. Aby ji posléze prodali dál s pěkným, až ztraceně pěkným ziskem. Vzhledem k tomu, že ve 21. století je elektřina základní životní potřebou, dá se odpovědně říct, že jejich zisk je nejen pěkný, ale také nemravný. Což je to samé, co se stalo

s v případě emisních povolenek. S těmi také loni začali obchodovat subjekty mimo obor. Pro ně to byla zcela jistá zisková investice. Pro Evropany to odstartovalo strmý růst cen elektřiny.

Jenže na tyhle investory evropské státy se svou mimořádnou daní nedosáhnou. Takže mimořádně zdaní jen ty, kteří mají z nynější situace méně a k tomu by ještě měli své zisky používat na rozvoj energetiky. Na což, právě kvůli mimořádné dani, už nemusí mít.

V každém případě, je-li to s růstem cen elektřiny skutečně tak, jak se zdá (např. zde) je zřejmé, kde je základní problém: na trhu je malá nabídka. Na to hned navazuje problém druhý, a sice ten, že cenu veškeré elektřiny prodané v jeden moment určuje nejdražší dodávající zdroj, který v tu chvíli dodává. Tam, kde operují německé firmy je to plyn. A jak je na tom cena plynu čteme každý den.

Čili abychom vybědli z krize, musí se stát dvě věci. Musí být dostatek elektřiny. A musí to být elektřina z levně produkujících zdrojů. Aby se to však mohlo stát, musí vzít zpátečku Evropská komise s balíkem Fit for 55 a musí vzít zpátečku Německo se svou Energiewende.

EK i Německo sice tvrdí, že vše zachrání ještě rychlejší výstavba obnovitelných zdrojů, ale to je bohapustá lež, kterou vyvrátí každý odpovědný energetik. Jejich provoz je skutečně nejlevnější (celkově už je to jiné, ale to nechme stranou), jenže obnovitelné zdroje jsou ze své podstaty také jen občasné zdroje energie, čili nejsou způsobilé k tomu, aby konstantně pokrývaly poptávku. Fotovoltaika v noci, větrné elektrárny za slabého větru. Jenže elektřinu potřebujeme neustále. Bez ní se náš svět zastaví. Jaderných zdrojů není v prostoru EU dostatek, jejich stavba je dlouhodobá (leč nevyhnutelná) a nehodí se k rychlé regulaci výkonu, nýbrž k takzvanému základnímu zatížení. Prostě k tomu, aby konstantně dodávaly dané množství energie. Ovšem v síti musí být neustále rovnováha, což znamená, že dodávka se musí rovnat odběru.

Jelikož je poptávka kolísavá, byť do značné míry předvídatelná, potřebujeme zdroje, jež jsou schopné dodávat permanentně, ale jejich výkon je možné rychle regulovat. To jsou hydroelektrárny a biomasové, uhelné a plynové elektrárny. Těch biomasových je málo a jestli nechceme bezuzdně plundrovat lesy, tak jich také málo musí zůstat. Potenciál rozvoje vodních zdrojů je do značné míry vyčerpán a takovou roli jako v Norsku (90% elektřiny) nikde jinde v prostoru EU nehrají. Slabinou plynu obecná evropská závislost na jeho dovozu. Dobře je to vidět na LNG ze zámořských států. Jeho dodávky nás zachraňují před závislostí na Rusku a kolapsem, ale v žádném případě nejsou „za hubičku“. Cena plynu sice v poslední době klesla, ale stále je na cenách, jež byly před rokem nepředstavitelné.

Jaké zdroje tedy zbývají jako záchrana? Je to tak, ty uhelné. Jiné stabilně dodávající a zároveň snadno říditelné k dispozici lidstvo nemá. Proto EU potřebuje a musí skončit s jejich ostrakizací, protože bez nich část států padne. Je nezbytné nechat fungovat všechny, které fungují a zprovoznit ty, které se zprovoznit dají. A to i v Německu či Rakousku. Je to existenční nutnost. Ne na půl roku, ale do té doby, než se podaří najít jiný spolehlivě fungující způsob zajištění dodávek elektřiny pro komplexně se elektrifikující státy EU. Jinou technologii, která by nám zajistila dostatek elektřiny, nemáme k dispozici. A dostatek je první předpoklad pro pokles ceny. Kdyby se k tomu státy dokázaly dohodnout na rychlé zásadní reformě trhu s elektřinou, mohlo by to přinést obrat.

Tedy pokud budou s elektřinou moci obchodovat jen firmy z oboru. Pokud se alespoň pozastaví systém emisních povolenek EU-ETS a pokud přestane cenu určovat nejdražší elektrárna. Což by vyžadovalo místo burzy zřídit obchodníka, který za ceny požadované jednotlivými provozovateli nakoupí elektřinu a pak ji prodá distributorům za nějakou průměrnou cenu. Takové obchodníky by mohly mít i jednotlivé státy. Energetici takové návrhy mají v šuplících. Stačilo by, aby si o ně politici řekli. Evropská komise,

kteřá nikdy nic takového nepředloží, by pak více méně musela srazit kramfleky a udělat to, co jí uloží Evropská rada. Konečně by to byl praktický krok v zájmu všech lidí žijících v jednotlivých státech EU.

Uhlí sice nyní může Evropu zachránit, ale jeho množství není nekonečně, takže si s hledáním jiných zdrojů musíme pohnout tak jako tak. Ale musíme to dělat lépe, než jak to nyní předvádí fanatická zelená lobby. Takzvaná řešení obsažená v souboru opatření Fit for 55 totiž státy EU přivedou pouze k bídě. Což nikdo další na světě nebude chtít následovat. Proto jestli jde Evropské komisi opravdu „o klima“, měli by být prvními, kdo budou navrhovat zastavení Green Dealu.

Ostatně důvodem existence Evropské komise není pofidérní snaha o záchranu světového klimatu (jež sama EU nedokáže ovlivnit), ale dobré fungování Evropské unie ve prospěch členských států a lidí, kteří v nich žijí. „Klimatickou“ agendu nikdo Evropské komisi do vínku nedal.

| Přemysl Souček

■ ■ ■ ■ ■ (5 votes, average: **4,60** out of 5)

>> Podpora

Svobodný svět nabízí všechny články zdarma. Náš provoz se však neobejde bez nezbytné finanční podpory na provoz. Pokud se Vám Svobodný svět líbí, budeme vděčni za Vaši pravidelnou pomoc. Děkujeme!

Číslo účtu: 4221012329 / 0800

>> Pravidla diskuze

Než začnete komentovat článek, přečtěte si prosím pravidla diskuze.

>> Jak poslat článek?

Chcete-li také přispět svým článkem, zašlete jej na e-mail: redakce (zavináč) svobodny-svet.cz. Pravidla jsou uvedena [zde](#).

